

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

1 V. conueniens fuerit Christum inter homines conuersari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Et ante nostris sensibus imprimuntur, ut communio nominum nos afficiat collegio munerum, & tanta dulcedinis nomina nostrum emolliant animum, accedantque deuotionis affectum. Per omnia sibi Pater in filio complacuit.

Secundum: ex prædicta verborum veritate, & testimonio Cypriani colliguntur variae rationes, propter quas hoc paternum signum datum est in Christi baptismo, quas etiam in commentatio art. 8. explicatas reliquimus. Intellegitur denique, quomodo in Christi baptismo facta est expressa Trinitatis representatio, ac manifestatio. Quia in Christo baptizato persona filij erat, in columba autem, & voce, personæ Patris, & Spiritus Sancti representatae sunt, simulque indicatum est Christi baptismum in Trinitatis professione, ac inuocatione perficiendum fore.

Ex hac autem veritate sumpserunt aliqui occasionem asserendi illum baptismum, quo Christus baptizatus est, non tantum fuisse baptismum Ioannis, & aquæ, sed & gratiæ, eiusdemque rationis cum baptismo à Christo instituto. Cui opinioni videtur fauere Demasce. libr. 4. de fide cap. 10. vbi distinguens variâ genera baptismatum: *Quartum*, inquit, *Ioannis fuit, quintum Domini baptisma, quo ipse tinctus est.* Vbi Clichtoueus ita exponit Damasceni sententiam, ut simpliciter sonat, & mordicus illam defendit. Sed licet fortasse hæc sententia potius ad loquendi modum; quam ad rem pertineat, vitanda tamen est: tum quia fauet huius temporis Hæreticis: tum etiam quia repugnat Patribus dicentibus Christum baptizatum esse baptismo Ioannis, ut illum approbaret, & ut magnâ ostenderet humilitatem assumendo imperfectum baptismum poenitentiae, cum ipse poenitentia non egeret: tum denique quia in rigore est falsa. Primò, quia quando Christus baptizatus est; nondum erat baptismus illius institutus, quamquam tunc aliquo modo inceperit eius institutio. Secundo, quia Ioannes, qui fuit minister illius baptismi, non habuit intentionem baptizandi baptismum Christi: sed suo, quia tunc potestatem aliam non acceperat. Tertiò, quia de ratione baptismi Christi est, ut minister, qui baptizat, Trinitatem inuocet propriis verbis, quod Ioannes tunc non fecit: quin potius (si verba Euangelistarum attentè considerentur) illam Trinitatis representatio, quæ illo baptismo facta est: non fuit ad perficiendum, consecrandumque baptismum. Sed potius peracto iam baptismo, & postquam Christus iam ex aquis ascenderat, facta est, ergo nec propter illam representationem, nec propter aliam causam potest dici Christum baptizatum suo baptismo, sed Ioannis. Damascenus autem lato quodam, & improprio modo loquutus est, dicens Christum baptizatum esse suo baptismo, quia tum baptizatus est à Ioanne, suum baptismum prefigurauit, & quodammodo instituit ut ex Augustino sumi potest libr. 15. de Trinitate c. 26. Hieron. & Chrysost. Ambr. Beda, aliique expofitoribus in Matth. & Luc. c. 3.

QVÆSTIO XL.

De modo conuersationis Christi, in quatuor articulos diuifa.

Consequenter postea, quæ pertinent ad ingressum Christi in mundum, vel ad eius principium, considerandum restat de his quæ pertinent ad progressum ipsius.

Et primo considerandum est de modo conuersationis ipsius: secundo, de tentatione eius: tertiò, de doctrina: quarto, de miraculis.

Circa primum quaeruntur quatuor.

Primò, *utrum Christus debuerit solitariam vitam ducere, an inter homines conuersari.*

Secundò, *utrum debuerit austeram vitam ducere in cibo & potu, & vestitu, an cum alijs communem.*

Tertiò, *utrum debuerit abiecte viuere in hoc mundo, an in diuitijs, & honore.*

Quartò, *utrum debuerit secundum legem viuere.*

COMMENTARIVS.

Vanquam in ordine Euangelicæ narrationis baptismum proximè sequatur Christi ieiunium, & tentatio, D. Thomas autem, ut seruato doctrinæ ordine ab vniuersalibus ad singularia descendat: explicato Christi baptismo, qui fuit quasi initium ostensionis, & manifestationis Christi, quæstionem hanc interponit, in qua explicat rationem, modumque viuendi, quem Christus in hac vita elegit. Et quæ in tribus primis articulis docet, sunt quidem egregia, & ad mores hominum componendos notanda: adeo tamen perspicua, ut expositione non egeant. Quare nullum illis adijciemus commentarium: sed vna breui disputatione complectemur omnia.

ARTICVLVS I.

Utrum conueniens fuerit Christum inter homines conuersari.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod Christus non debuerit inter homines conuersari, sed solitariam vitam agere. Oportebat enim quod Christus sua conuersatione non solum se hominem ostenderet esse, sed etiam Deum. Sed Deum non conuenit cum hominibus conuersari: dicitur enim Dan. 2. Exceptis dijs, quorum non est cum hominibus conuersatio. Et Philosophus dicit in primo Politica, quod ille, qui solitarius viuere, aut est bestia, si scilicet propter seuitiam hoc faciat: aut est Deus, si hoc faciat propter contemplandam veritatem. Ergo videtur, quod non fuerit conueniens Christum inter homines conuersari.

2. Præterea, Christus dum in carne mortali vixit, debuit perfectissimam vitam ducere. Perfectissima autem vita est contemplatiua: ut in secunda parte habitum est. Ad vitam autem contemplatiuam maximè competit solitudo: secundum illud Osee. 2. Ducam eam in solitudinem, & loquar ad cor eius: ergo videtur, quod Christus debuerit solitariam vitam ducere.

3. Præterea, conuersatio Christi debuit esse vniuersalis: quia semper in eo debuit apparere id, quod optimum est. Sed quandoque Christus solitaria loca quærebat turbas declinans. Vnde Remigius dicit super Mat. Tria refugia legitur Dominus habuisse, nauim, montem & desertum: ad quorum alterum quotiescunque turbis comprimebatur, con-scendebat: Ergo & semper debuit solitariam vitam agere.

4. Sed contra est, quod dicitur Baruch. 3. Post hæc in terris visus est & cum hominibus conuersatus est.

Respondeo dicendum, quod conuersatio Christi talis debuit esse, ut conuenirent fini Incarnationis, secundum quam venit in mundum. Venit autem in mundum, primo quidem ad manifestandum veritatem: sicut ipse dicit Ioannis 18. In hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati. Et ideo non debebat se occultare vitam solitaria agens: sed in publicum procedere publicè prædicando. Vnde Luca. 4. dixit illis, qui volebant eum detinere. Quia & alijs ciuitatibus oportet me Euangelizare regnum Dei, quia ideo missus sum. Secundo venit ad hoc, ut homines à peccato liberaret: secundum illud 1. ad Timo. 1. Christus Iesus venit in hunc mundum, peccatores saluos facere.

Et

Et ideo ut Chrysost. dicit, licet in eodem loco manendo posset Christus ad se omnes attrahere, ut eius predicationem audiret: non tamen hoc fecit: prebens nobis exemplum, ut perambulamus ex requiramus pereuntem: sicut pastor quem perditam, & medicus accedit ad infirmum. Tertio venit, ut per ipsum habeamus accessum ad Deum, ut dicitur Rom. 5. & ideo familiariter cum hominibus conuersando, conueniens fuit, ut omnibus fiduciam daret ad se accedendi. Vnde dicitur Mat. 9. Factum est discumbente eo in domo, ecce multi publicani, & peccatores venientes, discumbebant cum Iesu & discipulis eius. Quod exponens Hieron. dicit, videbant publicanum ad peccatis ad meliora conuersum, locum inuenisse penitentiae, & ob id etiam ipsi non desperant salutem.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus per humanitatem suam, voluit manifestare diuinitatem. Et ideo conuersando cum hominibus (quod est proprium hominis) manifestauit omnibus suam diuinitatem, predicando, & miracula faciendo, & innocenter, & iuste inter homines conuersando.

Ad secundum dicendum, quod (sicut in secunda parte dictum) vita contemplatiua simpliciter est melior, quam actiua, quae occupatur circa corporales actus. Sed vita actiua, secundum quam aliquis predicando, & docendo contemplata alijs tradit, est perfectior, quam vita, quae solum contemplatur: quia talis vita presupponit abundantiam contemplationis. Et ideo Christus talem vitam elegit.

Ad tertium dicendum, quod actio Christi fuit nostra instructio. Et ideo ut daret exemplum predicatoribus, quod non semper se darent in publicum, ideo quandoque Dominus se à turbis retraxit. Quod quidem legitur fecisse propter tria. Quandoque quidem propter corporalem quietem. Vnde Marc. 6. dicitur, quod Dominus dixit discipulis. Venite seorsum in desertum locum, & requiescite pusillum: erant enim, qui reueiebant, & redibant multi, & nec spatium manducandi habebant. Quandoque vero causa orationis. Vnde dicitur Luc. 6. Factum est in illis diebus, exiit in montem orare, & erat per montem ante noctem in oratione Dei. Vbi ait Ambrosius, quod ad praecepta virtutis suo nos informat exemplo. Quandoque vero, ut doceret fauorem humanum vitare: vnde super illud Matth. 5. Videns Iesus turbas, ascendit in montem, dicit Chrysost. Per hoc quod non in ciuitate, & foro, sed in monte, & solitudine sedit, erudit eos, nihil ad ostentationem facere, à turbis abscedere, & maxime cum de necessarijs disputare oportuit.

ARTICVLVS II.

Utrum Christus austeram vitam in hoc mundo ducere debuerit.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod Christus debuerit austeram vitam ducere in hoc mundo. Christus enim multo magis predicauit perfectionem vite, quam Ioannes. Sed Ioannes austeram vitam duxit ut suo exemplo homines ad perfectionem vite prouocaret: dicitur enim Matth. quod ipse Ioannes habebat vestimentum de pilis camelorum, & Zonam pelliceam circa lumbos suos, esca autem eius erat locustae, & mel syluestre. Quod exponens Chrysost. dicit. Erat mirabile in humano corpore, tantam patientiam videre: quod & Iudeos magis attraheret. Ergo videtur quod multo magis Christum decuerit austeritas vite.

2. Præterea abstinentia ad continentiam ordinatur: dicitur enim Osee 4. Comedent, & non saturabuntur, fornicati sunt, & non cessauerunt. Sed Christus continentiam in se seruauit, & alijs seruandam proposuit, cum dixit

Fr. Suarez tom. 2.

A Mat. 19. Sunt eunuchi, qui se castrauerunt propter regnum celorum: qui potest capere capiat. Ergo videtur, quod Christus in se & in suis discipulis austeritatem vite seruare debuerit.

3. Præterea, Ridiculum videtur, ut aliquis districtiorem vitam incipiat, & ab ea in laxiorem reuertatur: potest enim dici contra eum quod habetur Luc. 14. Nemo homo cepit edificare, & non potuit consummare. Christus autem districtissimam vitam incepit post baptismum, manens in deserto: & ieiunans quadraginta diebus, & quadraginta noctibus. Ergo videtur non fuisse congruum quod post tantam vite districtiorem ad communem vitam rederet.

Sed contra est, quod dicitur Mat. 11. Venit Filius hominis manducans, & bibens.

Respondetur dicendum, quod (sicut dictum est) congruum erat incarnationis fini, ut Christus non ageret solitariam vitam, sed cum hominibus conuersaretur. Qui autem cum aliquibus conuersatur, conuenientissimum est, ut se eis in conuersatione conformet, secundum illud Apostoli prima ad Cor. 9. Omnibus omnia factus sum. Et ideo conuenientissimum fuit, ut Christus in cibo, & potu communiter se, sicut alij, haberet. Vnde August. dicit contra Faustum, quod Ioannes dictus est, non manducans, neque bibens, quia illo victu quo Iudei vrebantur, non vivebatur. Hoc ergo nisi Dominus videretur, non in eius comparatione, manducans, bibensque diceretur.

Ad primum ergo dicendum, quod Dominus in sua conuersatione exemplum perfectionis dedit in omnibus, quae per se pertinent ad salutem. Ipsa autem abstinentia cibi, & potus, non per se pertinet ad salutem: secundum illud Romanor. 14. Non est Regnum Dei esca & potus, & August. dicit in lib. de Questionibus Euangel. exponens illud Matth. 11. Iustificata est sapientia à filiis suis: quia scilicet sancti Apostoli intellexerunt Regnum Dei non esse in esca, & potu, sed in equanimitate tolerandi: quos nec copia subleuat, nec deprimunt egestas. Et in tertio de doctrina Christiana dicit, quod in omnibus talibus non usus rerum, sed libido vrentis in culpa est. Vtraque autem vita est licita, & laudabilis: ut scilicet aliquis à communi consortio hominum segregatus, abstinentiam seruet, & ut in societate aliorum positus, communi vita vtatur. Et ideo Dominus voluit vtriusque vite exemplum dare hominibus, Ioannes autem (sicut Chrysost. dicit super Matth.) nihil plus ostendit præter vitam, & iustitiam: Christus autem & à miraculis testimonium habebat: dimittens ergo Ioannem ieiunio fulgere, ipse contraria incescit via, ad mensam intrans Publicanorum, & manducans & bibens.

Ad secundum dicendum, quod sicut alij homines, per abstinentiam consequuntur virtutem continendi, ita etiam Christus in se, & in suis discipulis, per virtutem suae diuinitatis, carnem comprimebat. Vnde sicut Mat. 9. dicitur: Pharisei, & discipuli Ioannis ieiunabant, non autem discipuli Christi. Quod exponens Beda dicit, quod Ioannes vinum & ficeram non bibit: quia illi abstinentia meritum auget, cui potentia nulla inerat natura. Dominus autem, cui naturaliter suppetebat delicta donare, cur eos declinaret, quos abstinentibus poterat reddere puriores.

Ad tertium dicendum, quod sicut Chrysostom. dicit super Matth. Vt discas quam magnum bonum est ieiunium, & quale scutum est aduersus diabolum, & quoniam post morte à primo baptismum non lasciuio, sed ieiunio intendere oportet, & ipse ieiunauit, non eo indigens, sed nos instruens. Non autem ultra processit ieiunando, quam Moyses, & Elias, ne incredibilis videretur carnis assumptio. Secundum mysterium autem, ut Greg. dicit, quadragenarius numerus exemplo Christi in ieiunio custoditur: quia virtus decalogi per libros quatuor sancti Euangelij impletur: denarius enim quater ductus, in quadragenarium surgit. Vel quia in hoc

229.
Inf. 9. 41. ap.
3. ad. 1.

Hom. 10. in
Matth. ante
med. 10. 2.

Ar. præi.

l. 16 c. 203
ante med.
10. 6.

l. 2. c. 11. ante
med. 10. 4.

l. 3. ca. 12. pa.
rum à prin.
tam. 3.

super illud
Mar. 2. Quae
re dis. tui nō
ieiunant.

hom. 13. in
Mat. non re.
tom. 2.

Hom. 16 in
Euang. post
mediū illius